

Sturen op LHBTI-vriendelijk subsidiebeleid

Als vertegenwoordiger van een LHBTI-organisatie zoals Roze 50+ of het COC zet je je in voor een prettige en sociaal veilige omgeving voor oudere LHBTI's in je gemeente. Je wilt bereiken dat organisaties en instellingen inclusiever gaan werken, zodat ook oudere LHBTI's zich er welkom voelen en zichzelf kunnen zijn. Een interessante mogelijkheid is om de gemeente te bewegen om haar subsidiebeleid aan te scherpen. Inclusief, LHBTI-vriendelijk werken wordt dan een voorwaarde voor maatschappelijke organisaties om subsidie te ontvangen of opdrachten te krijgen. Een aantal gemeenten doet dit al. Maar hoe krijg je als Roze 50+ ambassadeur jouw gemeente zo ver? Daarover gaat deze handreiking.

Een wijkcentrum waar je je als LHBTI welkom voelt. Een thuiszorgmedewerker die open staat voor LHBTI's. Of bijvoorbeeld een activiteitencentrum waar specifiek aandacht wordt besteed aan LHBTI-vriendelijkheid. Het is voor de meeste organisaties en instellingen niet vanzelfsprekend. Als Roze 50+ ambassadeur probeer je daar verandering in te brengen. Door met organisaties in gesprek te gaan en ze te laten inzien dat inclusief beleid voor (oudere) LHBTI's wenselijk en noodzakelijk is. Gesprekken met instellingen en organisaties zijn belangrijk en noodzakelijk. Je kunt ze de ogen openen en laten inzien dat er soms extra maatregelen nodig zijn om te zorgen dat (oudere) LHBTI's zich ook welkom voelen en zichzelf kunnen zijn.

Subsidievoorwaarden

Wat ook erg kan helpen is als organisaties een formele prikkel ervaren om inclusiever te gaan werken. Die mogelijkheid bestaat. Want gemeenten hebben met deze organisaties vaak een subsidierelatie. Denk aan welzijnsorganisaties, thuiszorgorganisaties, vrijwilligersorganisaties, jongerenwerkorganisaties en bijvoorbeeld jeugdzorgorganisaties. De gemeente kan aan het verstrekken van subsidie en opdrachten voorwaarden stellen over inclusie van LHBTI's. Een extra motivatie voor organisaties om daar

echt werk van te maken. Een aantal gemeenten, met name sommige Regenboogsteden, doet dit al en neemt concrete voorwaarden op in hun subsidiebeleid. Als Roze 50+ ambassadeur kun je jouw gemeente daar ook toe bewegen. Hieronder geven we tips over hoe je dat kunt aanpakken en waar je rekening mee moet houden.

REGENBOOGSTEDEN

Nederland kent 53 gemeenten die zich actief inzetten voor het bevorderen van emancipatie en het verminderen van discriminatie van LHBTI's. Deze gemeenten maken deel uit van het programma Regenboogsteden van het ministerie van OCW. Los daarvan roepen steeds meer gemeenten zichzelf uit tot Regenboogstad. Regenboogsteden hebben uitgesproken dat ze werken aan sociale veiligheid en inclusie van LHBTI's. Daar kun je ze als Roze 50+ ambassadeur op bevragen en op aanspreken.

www.movisie.nl/artikel/53-steden-tekenen-intentieverklaring-regenboogbeleid

LHBTI-VRIENDELIJK BELEID ALS SUBSIDIEVOORWAARDE: HOE KRIJG JE DE GEMEENTE ZO VER?

► Zorg voor een zo groot mogelijk draagvlak bij je eigen achterban

Ga niet alleen op pad of aan de slag. Zoek verbinding met een LHBTI-werkgroep, een LHBTI-adviesgroep en/of met de lokale COC-vereniging. Zorg dat je een zo groot mogelijke kring van medestanders hebt. Is er geen bestaande groep? Probeer dan mensen te werven via sociale media. Kijk of er al mensen zijn die al eerder contact hebben gehad met de beleidsambtenaar. Begin daar met contactleggen. Zijn er daarnaast nog andere contacten die je kunnen helpen? Zijn er contacten met raadsleden? Heb je het verzoek al eens ingebracht bij het spreekuur van de betrokken wethouder? Hoe groter de groep medestanders, hoe effectiever je inspanningen zijn. Je bent er namens een deel van de bevolking. Ga niet los van

elkaar contact zoeken, maar zorg voor samenwerking. Dat kost tijd, maar verhoogt je kans op succes.

► Zoek naar politieke steun

Zoek uit welke politieke partijen in hun partijprogramma aandacht besteden aan diversiteit, inclusie en/of seksuele en genderdiversiteit. Via deze partijen kun je invloed uitoefenen. Bijvoorbeeld in aanloop naar de verkiezingen, door te zorgen dat LHBTI-vriendelijke standpunten worden opgenomen in de programma's. Nog een mogelijkheid is om samen met andere organisaties die zich met diversiteit bezighouden en met de gemeente toe te werken naar een diversiteitspact, of een Regenboogstembusakkoord. (Zie kader 'praktijkvoorbeeld'.)

PRAKTIJKVOORBEELD

In Limburg sloegen verschillende maatschappelijke organisaties de handen ineen en stelden een Diversiteitspact op. Daaraan deden vele organisaties mee die staan voor een diverse samenleving, van het COC Limburg tot Vluchtelingenwerk en organisaties van jongeren, ouderen, bi-culturele minderheden en lichamelijk en verstandelijk beperkten. In het pact noemen de organisaties concrete acties die gemeenten zouden moeten ondernemen om te komen tot inclusief beleid. Het COC Limburg zorgde ervoor dat in de tekst ook is opgenomen dat de gemeente inclusief beleid als voorwaarde stelt voor het ontvangen van subsidie. Inzet is dat politieke partijen zich achter zo'n pact of stembusakkoord scharen.

Lees meer over hoe je als lokale organisatie invloed kunt uitoefenen op de politiek: www.movisie.nl/artikel/zo-oefen-je-lokale-lhbt-belangenpartij-invloed-uit-politiek

► Toon aan waarom aandacht voor LHBTI's van belang is

Zorg dat je in de gesprekken goed kunt beargumenteren waarom het van belang is dat organisaties aandacht besteden aan LHBTI-vriendelijk beleid. Zorg voor feiten en cijfers (www.movisie.nl/publicatie/feiten-cijfers-rij) en reken cijfers terug naar aantallen voor jouw gemeente. Op die manier kun je aantonen om hoeveel mensen het in jouw gemeente gaat. Kom met relevante voorbeelden en laat zien dat je opkomt voor de belangen van een groep en niet van een individu. Je kunt ook cijfers vinden bij de antidiscriminatiebureaus, GGD-monitors, Omnibus van gemeenten of landelijke cijfers van bijvoorbeeld het SCP. Of bundel ervaringsverhalen van LHBTI's in jouw gemeente. Wil je voorbeelden van wat er in andere gemeenten gebeurt op LHBTI-gebied? Kijk dan in de Regenbooggids voor gemeenten (www.movisie.nl/publicatie/regenbooggids-gemeenten).

► Benut inspraakbijeenkomsten van de gemeente

Veel gemeenten houden inspraakbijeenkomsten, brainstormbijeenkomsten, dialoogtafels of focusgroepen rondom de uitvoering van diversiteitsbeleid, LHBTI-beleid of inclusiebeleid. Ze organiseren zulke bijeenkomsten om te horen wat belangrijk is voor hun burgers, en wat speerpunten zouden moeten worden. Deze bijeenkomsten bieden een prachtige mogelijkheid om het belang van LHBTI-beleid onder de aandacht te brengen. Bereid zo'n bijeenkomst goed voor met een groepje, en werk aan draagvlak voor wat je gaat inbrengen. Benoem concreet de punten die je graag zou willen verbeteren en waar een gemeente invloed op heeft. Houd het bij drie of vier aandachtspunten waar een gemeente ook daadwerkelijk invloed op kan hebben. (Zie kader 'waar is de gemeente wel en niet verantwoordelijk voor?')

WAAR IS DE GEMEENTE WEL EN NIET VERANTWOORDELIJK VOOR?

De gemeente voert landelijk en eigen beleid uit. Over veel zaken mag de gemeente zelfstandig beslissen. Bijvoorbeeld over het bouwen van een theater, het aanleggen van een fietspad of het bouwen van woningen. Het maken van die keuzes is de belangrijkste taak van het gemeentebestuur. Daarnaast voert de gemeente ook veel landelijke wetten uit. Dit heet medebewind. Zo moet elke gemeente paspoorten en identiteitskaarten uitgeven aan haar inwoners.

Bron: www.rijksoverheid.nl/taken-gemeente

Een gemeente heeft veel verschillende taken. We noemen hier de zaken die voor het thema LHBTI en inclusiebeleid het meest relevant zijn:

- Uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Participatiewet en de Jeugdhulp.
- Huisvesting van scholen en bekostiging van zaken voor leerlingen die extra begeleiding nodig hebben.
- Toezicht houden op de woningbouw en daarover afspraken maken met woningcorporaties.
- Verstrekken van subsidies, bijvoorbeeld aan een zwembad of bibliotheek.

De gemeente is niet verantwoordelijk voor de Wet langdurige zorg (Wlz) of de zorgverzekeringswet. Zorg vanuit de Wlz heeft vaak dezelfde naam als hulp en zorg vanuit de Wmo/Zvw. Bijvoorbeeld verpleging, verzorging, begeleiding, dagbesteding, logeren of hulp bij het huishouden. De invulling van de zorg is veel intensiever omdat het gaat om erg kwetsbare mensen die 24 uur per dag zorg of toezicht nodig hebben. Meer weten? Ga naar www.informatielangdurigezorg.nl/volwassenen/wmo-zvw-wlz

► Verdiep je vooraf in het beleid van de gemeente

Verdiep je - voor je contact opneemt - in het huidige beleid van de gemeente. Op de website van de gemeente is veel te vinden. Kent de gemeente een diversiteits- of inclusiebeleid? Benoemt de gemeente specifieke doelgroepen waar ze zich op richt, bijvoorbeeld 'kwetsbare ouderen'? Is de gemeente een Regenbooggemeente en

zo ja: wie is de contactpersoon? Is er een beleidsplan of 'Actieplan Regenboogsteden' op de website van de gemeente te vinden? Staan er al specifieke voornemens over subsidievoorwaarden in het beleidsplan Regenboogsteden? Kijk ook naar de inkoopvoorwaarden die de gemeente stelt (zie kader 'inkoopvoorwaarden'). Sluit in je verhaal/betoog zoveel mogelijk aan bij uitgangspunten en termen die de gemeente hanteert.

INKOOPVOORWAARDEN

De inkoopvoorwaarden voor levering en diensten aan de gemeenten worden opgesteld door het Inkoopbureau van een gemeente. Veel gemeenten stellen deze inkoopvoorwaarden samen op met naburige gemeenten in de regio. Veel gemeenten werken binnen het Sociaal Domein met een Dienstverlenende overeenkomst (DVO). Daarin staan de kaders en de voorwaarden over de inzet, bedrijfsvoering, samenwerking, et cetera. Ook DVO's worden vaak met meerdere gemeenten vastgesteld.

De inkoopvoorwaarden en DVO's kunnen niet zomaar worden aangepast. Beleidsambtenaren kunnen er wel aanvullende bepalingen in opnemen, maar die moeten dan wel passen binnen de overeenkomst. Aanvullende bepalingen kunnen bijvoorbeeld worden vastgelegd in prestatieafspraken. Van belang is dat die zo concreet mogelijk zijn, zodat duidelijk is waar de geleverde diensten aan moeten voldoen.

► Mobiliseer invloed van onderop

Lukt het niet om een gemeente te overtuigen dat de subsidievoorwaarden moeten worden aangepast om te komen tot inclusiever en LHBTI-vriendelijker beleid? Je kunt dan proberen om het van onderop te stimuleren. Roze 50+ ambassadeurs hebben vaak contacten met organisaties die een subsidierelatie hebben met een gemeente. Stimuleer deze organisaties om bij de gemeente te pleiten voor diversiteitsbeleid en laat ze uitleggen waarom zij dat belangrijk vinden. Organisaties die in bezit zijn van een Roze-Lopercertificaat of het Charter diversiteit (diversiteitinbedrijf.nl/charter-diversiteit-wat-is-het) hebben ondertekend, zullen daar waarschijnlijk wel een rol in willen spelen.

► Wijs de gemeente op andere stimuleringsmogelijkheden

Gemeenten hebben ook andere mogelijkheden om maatschappelijke organisaties te stimuleren om inclusief te gaan werken. Sommige gemeenten verlenen extra subsidies voor organisaties die zich bijzonder inzetten om inclusie te bevorderen. Een voorbeeld is de gemeente Maastricht, die een tender vrijwilligerssubsidie op het gebied van diversiteit heeft uitgezet. (www.gemeente-maastricht.nl/bestuur-en-beleid/beleid/maatschappelijke-zorg-en-welzijn/tenders-vrijwilligerssubsidies). De winnende inzending is tegelijk de beoordelaar voor het volgende jaar. Rotterdam heeft drie aanbestedingen lopen voor werkzaamheden gericht op het stimuleren van inclusie en diversiteit.

VOORBEELDEN VAN AFSPRAKEN IN SUBSIDIEVOORWAARDEN

De gemeente Dordrecht heeft een passage opgenomen in het *subsidiekader*, de richtlijnen voor het verlenen van subsidies, om organisaties te stimuleren iets te zeggen over hoe ze bijdragen aan het beleidsplan van de Regenboogsteden. Het gaat om aanvullende afspraken bovenop vaste subsidievoorwaarden. De passage die de gemeente heeft toegevoegd luidt: 'Dordrecht is een van Regenboogsteden van Nederland. Uitgangspunt van het Regenboogbeleid is dat LHBTI-personen zich gesteund weten en zich veilig(er) en weerbaar(der) voelen. Wij vragen van u dat u in uw aanvraag aangeeft hoe u dit in uw organisatiebeleid heeft verwerkt'.

ONDERSTEUNEN EN BLIJVEN VOLGEN

Als de gemeente LBHTI-vriendelijk beleid in haar subsidievoorwaarden heeft opgenomen, is een belangrijke stap gezet. Vervolgens moeten organisaties er concreet mee aan de slag. Roze 50+ ambassadeurs kunnen hen daarbij ondersteunen: wat kunnen organisaties concreet doen? Het antwoord op die vraag verschilt per organisatie. Maar in de meeste gevallen is het zinvol als organisaties gaan werken aan deskundigheidsbevordering en vergroten van de bewustwording op het gebied van LHBTI. Hoe bejegenen ze klanten? Kunnen LHBTI's zich bij hen welkom voelen en zichzelf zijn? Hoe maak je dat zichtbaar in je communicatie-uitingen, zoals de website? In de Roze 50+ Toolkit staan suggesties voor deskundigheidsbevordering van medewerkers van organisaties en andere activiteiten.

Kijk op: www.coc.nl/50plus/nieuwe-roze-50-toolkit-voor-zorg-en-welzijn

Ten slotte is het van belang dat je als Roze 50+ ambassadeur de ontwikkelingen blijft volgen. Hoe pakt het aangepaste subsidiebeleid uit? Heeft het een positief effect voor de 50+ LHBTI-inwoners in je gemeente? Houd de vinger aan de pols, samen met de gemeente en de (werk)groep en organisaties met wie je in het traject hebt samengewerkt. Hou de betrokken beleidsambtenaar ook op de hoogte van jullie activiteiten. Nodig hem/haar uit voor bijeenkomsten, of stuur verslagen op. Zo blijft de gemeente betrokken.

Colofon

Auteurs: Els Meijsen en Herman Boers.
Eindredactie: Communicatie Movisie.
Vormgeving: Ontwerpburo Suggestie & Illusie
Downloaden: www.movisie.nl/publicatie/sturen-lhbt-vriendelijk-subsidiebeleid
Utrecht, maart 2020
Postbus 19129, 3501 DC Utrecht, T 030 7892000, info@movisie.nl
Dit is een uitgave van Roze 50+ www.roze50plus.nl

kennis en aanpak van sociale vraagstukken

